

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 23.12.2025

Meie 14.01.2026

nr 1-6/3350-1, SIM/25-
1445/-1K
nr 8-2/10314

Siseministri 28. detsembri 2009. a määruse nr 96 „Isikuankeedi vorm“ muutmise eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Siseministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitanud siseministri 28. detsembri 2009. a määruse nr 96 „Isikuankeedi vorm“ muutmise eelnõu (eelnõu). Justiits- ja Digiministeerium jätab eelnõu kooskõlastamata.

I. Volitusnorm

1. Määrus on antud politsei ja piirivalve seaduse (PPVS) § 42 lg-s 2 oleva volitusnormi alusel, mille kohaselt politseiteenistusse kandideeriva isiku ankeedi vormi ja isikuankeedis küsitud andmete säilitamise tähtaja kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Määruse § 1 kohaselt kehtestatakse määrusega politseiteenistusse kandideeriva isiku, politsei või piirivalve erialale kutseharidus- või rakenduskõrgharidusõppesse õppima kandideeriva isiku või politseiametniku ametikohale sisekaitsealises rakenduskõrgkoolis kandideeriva isiku isikuankeedi vorm.
2. Leiame, et volitusnorm ei võimalda sellise sisuga määrust anda. Seadus lubab määrusega reguleerida ainult politseiteenistusse kandideeriva isiku ankeedi vormi, mitte täiendavalt ka politsei või piirivalve erialale kutseharidus- või rakenduskõrgharidusõppesse õppima kandideeriva isiku ning politseiametniku ametikohale sisekaitsealises rakenduskõrgkoolis kandideeriva isiku ankeedi vormi. Põhiseaduse (PS) § 3 lg 1 esimese lause kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. HÕNTE § 53 järgi peab määruse eelnõu sisu olema kooskõlas seaduses sätestatud volitusnormi piiride, mõtte ja eesmärgiga. Määruse eelnõu ei tohi laiendada volitava seaduse õigusakti sätteid.

II. Isikuandmete töötlemine

3. Juhime tähelepanu, et PPVS §-s 42 olev taustakontrolli regulatsioon ei vasta kehtivast õigusest tulenevatele nõuetele järgmistel põhjustel.
4. Seaduses peab olema sätestatud, milliseid isikuandmete kategooriaid on lubatud tasutakontrolli tegemiseks töödelda. PPVS § 42 lg-s 1 on sätestatud väga laialt ja üldsõnaliselt, et isikuankeedis küsitakse andmeid, mis võimaldavad hinnata isiku sobivust teenistusse. Selline sõnastus ei piiritle isikuandmete töötlemise raame. Sättest ei ole võimalik aru saada, milliseid andmeid Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet on õigustatud ja

kohustatud isiku kohta taustakontrollis koguma. Palume seaduses täpselt välja tuua, milliste isikuandmete kategooriate töötlemine on taustakontrolli tegemisel lubatud.

5. PPVS § 42 lg-s 1 on mainitud ka sugulaste ja hõimlaste kohta andmete küsimist. Sättest ei ole võimalik aru saada, kas nende isikute kohta võib küsida üksnes ees- ja perekonnanime, isikukoodi (isikukoodi puudumisel sünniaeg ja -koht) ning kontaktandmeid või ka teisi andmeid. Palume seadust ka selles osas täpsustada, sest praegune olukord on kontrollitava isiku ja tema lähedaste vaatest ebaselge.
6. Samuti leiame, et isikuandmete säilitamise tähtajad tuleb sätestada seaduses ning seda kohustust ei saa delegeerida volitusnormiga määruse andjale.
7. PPVS § 42 lg-s 4² olev piirang ei saa olla tähtajatu. Juhul kui piirangu alus ära langeb, tuleb isikule andmed kättesaadavaks teha. Palume sätte sõnastust vastavalt muuta.
8. Selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine riivab PS §-s 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Ministri määrust ei ole võimalik kooskõlastada, sest seaduses ei ole loetletud töötlemiseks lubatud isikuandmeid ning nende töötlemise raame, mistõttu ei ole võimalik hinnata, kas ankeedis toodud isikuandmeid on seadusandja lubanud sellises mahus töödelda või mitte.
9. Mõistame, et taustakontrollle on vaja teha, kuid selleks tuleb leida toimiv õiguspärane lahendus. Võrdluseks juhime tähelepanu, et näiteks PPVS §-s 7⁵⁹ on isikuandmete töötlemisega seotud normid selgemad ja andmed konkreetsemalt piiritletud.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Johanna Maria Kosk 58847154 johannamaria.kosk@justdigi.ee
Signe Reinsalu
Kristel Niidas